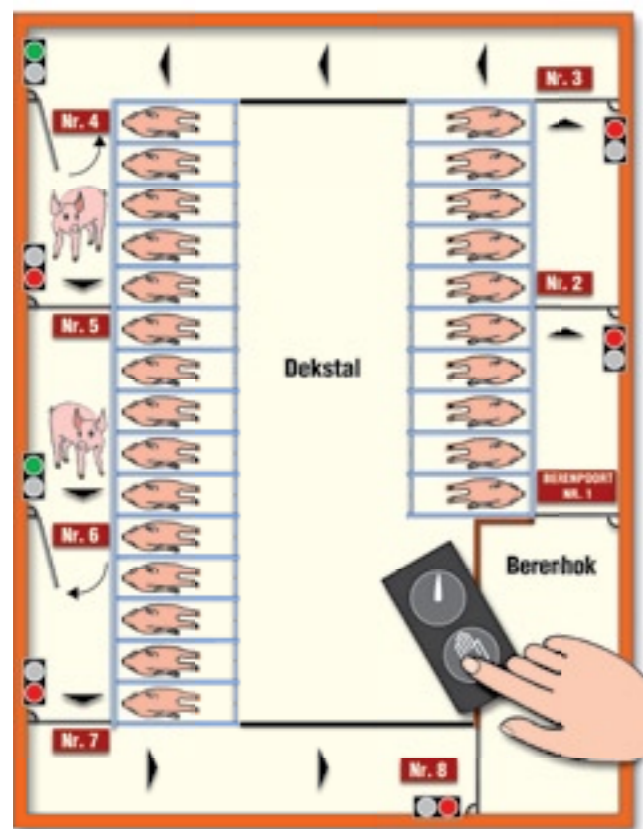

NOG VEEL WINST TE INSEMINATIESTAL

De dekstal kan doorgaans veel efficiënter worden ingericht, zodat minder arbeidsuren nodig zijn en bovendien betere dekresultaten worden behaald. Dat blijkt uit recent onderzoek van Varkens KI Nederland. Die resultaten waren voor stalinrichter Vereijken Hooijer en Varkens KI Nederland reden voor het ontwerp van een geheel nieuwe inseminatieststal.

Indeling inseminatieststal

Arbeidsefficiënte indeling van de inseminatieststal: de beer loopt een ronde en bezoekt slechts één rij zeugen.

Tekening: Vereijken Hooijer

Dit voorjaar peilden Bart Hooijer van Vereijken Hooijer, en Arno Joosten, hoofd sales en service bij Varkens KI Nederland, tijdens enkele symposia op hoeveel varkensbedrijven 'volgens het boekje' wordt gewerkt in de inseminatie- of dekstal. "Dat viel met slechts een procent of vier enorm tegen", stelt Hooijer. "Hier valt dus nog veel resultaat te boeken."

Nieuw ontwerp inseminatieststal

De resultaten van Varkens KI Nederland waren reden voor Bart Hooijer en zijn collega's, om samen met deze KI-organisatie, de dekstal kritisch tegen het licht te houden. "Wat varkenshouders wel wisten, maar wat door Varkens KI Nederland nog eens wordt onderstreept, is het grote belang van de rondgang met een actieve beer. Veel ondernemers besteden daaraan de nodige tijd, op een groter bedrijf gaat het al gauw om een uur per rondgang. Echter, wat je in de praktijk ziet, is dat ondernemers door de week wel alle aandacht hebben voor de beerstimulatie, maar zich daarvoor in het weekend nauwelijks tijd gunnen. En juist op zaterdag en zondag is die beerstimulatie uiterst belangrijk. Immers, als zeugen op woensdag zijn gespeend, dan moeten ze op maandag worden geïnsemineerd", zegt Hooijer.

Soepele rondgang

Een ander kritisch punt op verschillende bedrijven betreft de indeling van de inseminatieststal. Omdat de beer tussen twee rijen zeugen doorloopt, moeten er dus twee rijen zeugen tegelijk worden geïnsemineerd en moet er met twee mensen tegelijk worden gewerkt. Verder kent menig inseminatieststal doodlopende wegen waardoor de beer 'handmatig' gestuurd moet worden. Hooijer: "Wij wilden een inseminatieststal inrichten waarin één persoon het werk afkan en waar ook de beer alleen zijn werk kan doen zonder dat er iemand bij hoeft te zijn.

Dit resulteerde in een stalindeling waarbij de beer een rondje loopt voor slechts één rij zeugen langs (zie tekening). In de rondgang staan op vaste afstanden automatisch bedienbare poortjes. Als het volgende poortje opengaat, kan de beer een stukje verder lopen. Zo kan de snelheid waarmee de beer zijn ronde doet worden ingesteld. Ook kunnen er twee beren achter elkaar op het parcours worden gezet. "Het werken met twee beren heeft de voorkeur. Niet elke zeug voelt zich aangetrokken tot dezelfde beer", stelt Hooijer. Vereijken Hooijer verkoopt het systeem onder de merknaam Date Gate. "Met dit systeem kunnen met één druk op de knop een of twee beren de bronstigheid van de guste zeugen stimuleren, zonder dat de ondernemer daarnaar om hoeft te kijken. Die kan ondertussen gewoon in de kraamstallen aan het werk gaan", concludeert Hooijer.

Het systeem is inmiddels op de eerste bedrijven geïnstalleerd. <

HALEN IN

Mechanisch gegrom

Slechts de helft van de zeugen toont interesse bij het horen van berengegrom. Maar liefst 97 procent van de zeugen heeft interesse in een échte beer.

Foto: Vereijken Hooijer

Automatische poortjes

De beer kan zelf zijn rondje lopen, zonder hulp. De poortjes zijn op afstand te bedienen, waardoor de ondernemer zelf kan bepalen hoe snel de beer zijn ronde doet.

Foto: Vereijken Hooijer

Optimale berigheidstimulatie

Varkens KI Nederland onderzocht aan welke eisen de ideale inseminatieststal en het management moeten voldoen voor de beste berigheidstimulatie en kwam tot de volgende conclusies:

1. Huisvest de beren niet in de inseminatieststal. Wanneer de zeugen slechts tweemaal per dag de beer zien en ruiken, heeft dat veel meer effect dan wanneer zij de hele dag de beer kunnen ruiken. Bij beren in de inseminatieststal is 80 procent van de zeugen binnen zeven dagen berig, en de berigheid duurt gemiddeld 45 uur. Als de beer elders is gehuisvest, is maar liefst 97 procent van de zeugen binnen zeven dagen berig en duurt de berigheid veel langer: 60 uur.
2. Huisvest de zeugen tijdens de beerstimulatie in boxen. Zeugen die apart in boxen werden gezet, waren gemiddeld 94 uur na spenen berig. Als zij in groepen werden gehouden was dat gemiddeld na 105 uur. De grootste winst zit echter in de spreiding: bij zeugen in boxen begon de berigheid na 72-120 uur. Bij zeugen in groepen was die spreiding veel groter: na 72-168 uur.
3. Gebruik een actieve beer. Zeugen tonen hun berigheid het beste bij een goede, actieve beer (97 procent). Bij gebruik van berengeur en berengeluid toonde 90 procent van de zeugen berigheid. Bij alleen berengeluid was dat maar 50 procent en bij alleen berengeur slechts 46 procent.
4. Beerstimulatie vanaf de dag na spenen leidt tot een hoger percentage berige zeugen op dag tien na spenen. Het percentage kan wel +20 procent zijn in vergelijking met zeugen die pas dagen later de beer ontmoeten.
5. Twee keer per dag beerstimulatie geeft een hoger percentage succesvolle eerste inseminaties (41 procent) dan één keer per dag (19 procent). Ook is de gemiddelde berigheidsduur langer bij twee keer beercontact (53 uur) dan bij één keer (42 uur).